

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2009 r.

**w sprawie wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne
uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej**

Na podstawie art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wielokrotność kwoty bazowej, stanowiącą przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej, ustala się na 2,65.

§ 2. Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej od dnia 1 stycznia 2009 r.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 212, poz. 1560).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów

---

1) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej i zakłada podwyższenie wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej do wysokości 2,65.

Aktualnie obowiązujący dla Służby Więziennej wskaźnik wielokrotności kwoty bazowej, ustalony od 1 stycznia 2008 r. wynosi 2,48.

Zagadnienie personelu więziennego, jako niesłychanie ważne, ujęte zostało zarówno w Regułach Minimalnych ONZ z 1955 r. jak i w Europejskich Regułach Więziennych z 1997 r. Kwestie dotyczące bezpośrednio właściwości personelu, jego rekrutacji, statusu urzędniczego, poziomu wykształcenia, szkolenia i doksztalcania oraz zarządzania nim, zawarte zostały w pkt 46 - 54 Reguł Minimalnych ONZ. W regułach podkreśla się, iż dobór funkcjonariuszy musi być staranny. Muszą to być ludzie odpowiednio wykształceni oraz zdolni i dzielni, a warunki służby muszą uwzględniać szczególnie trudny rodzaj ich pracy. Musi im przysługiwać stanowisko urzędników państwowych, zaś zatrudnienie winno być stabilne. Wynagrodzenie powinno być zaś odpowiednie, aby zachęcić do pracy oraz skłonić do pozostania w więziennictwie. Dodatkowe świadczenia pracownicze i warunki służby powinny uwzględniać szczególnie wymagający charakter pracy.

Liczba funkcjonariuszy oraz pracowników więziennictwa jest zdecydowanie zbyt mała, w stosunku do liczby osadzonych. Wraz ze wzrostem w ostatnich latach zaludnienia zakładów karnych i aresztów śledczych, wzrosło też obciążenie pracą funkcjonariuszy i pracowników we wszystkich działach służby. Przewidywane jest również znaczne zwiększenie obowiązków funkcjonariuszy w związku z proponowanymi zmianami w Kodeksie karnym wykonawczym. Stosunek liczby osadzonych do całego stanu etatowego więziennictwa kształtuje się na poziomie około 3,46.

Sprawy niedoborów kadrowych w więziennictwie były wielokrotnie podnoszone przez przedstawicieli Unii Europejskiej, kontrolujących polskie więzienia (m.in. przez przedstawicieli Europejskiego Komitetu Rady Europy d/s przeciwdziałania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CTP).

Obecnie (według stanu na 20 października 2008 r.) w polskich jednostkach penitencjarnych przebywa 84228 więźniów, w tym:

- tymczasowo aresztowanych jest 9645 i stanowią 11,5% populacji,
- skazanych jest 74148 i stanowią 88% populacji,
- ukaranych jest 435 i stanowią 0,5% populacji.

Areszty śledcze są zaludnione w 104,1%, zakłady karne typu zamkniętego – w 112,6%, zakłady karne oraz oddziały typu półotwartego – w 111,2%, a zakłady karne oraz oddziały typu otwartego – w 87,4%. Norma 3m² powierzchni celi przypadającej na jednego więźnia nie jest zapewniona 42926 osobom, co stanowi ok. 51% populacji więziennej. W celu zlikwidowania problemu przeludnienia, realizowany jest w Służbie Więziennej „Program pozyskania 17 000 miejsc w jednostkach organizacyjnych więziennictwa w latach 2006 – 2009 r.”, zaakceptowany przez Radę Ministrów w styczniu 2006 r. Niestety poziom zaplanowanych w projekcie przyszłorocznej ustawy

budżetowej środków umożliwi oddanie do użytku w 2009 roku zaledwie 2.499 miejsc, chociaż zgodnie z programem planowane było pozyskanie ok. 4.400 miejsc. Do pełnej realizacji „Programu pozyskania 17.000 miejsc w jednostkach organizacyjnych więziennictwa w latach 2006–2009” zabraknie więc ok. 2.000 miejsc.

Obecnie też występują trudności z pozyskaniem i utrzymaniem w służbie funkcjonariuszy, ponieważ wynagrodzenie oferowane przez więziennictwo – w zestawieniu z charakterem pracy - nie są konkurencyjne. Rok 2007 był szczególnie ze względu na liczbę odchodzących ze służby funkcjonariuszy. Ogółem ze służby odeszło w omawianym roku 1.649 osób – co było liczbą rekordową. Dla porównania w latach poprzednich zwolniono:

- w roku 2000 – 685 osób,
- w roku 2001 – 961 osób,
- w roku 2002 – 858 osób,
- w roku 2003 – 914 osób,
- w roku 2004 - 1163 osoby,
- w roku 2005 – 1375 osoby,
- w roku 2006 – 1459 osób,
- w roku 2007 – 1649 osób,
- w roku 2008 ok. 1550 osób.

Polskie więziennictwo od kilku lat dotyka jeszcze inny problem kadrowy – stopniowo rośnie liczba funkcjonariuszy, którzy decydują się odejść ze służby na własną prośbę. W 2005 roku było to 633 funkcjonariuszy, a w 2007 – już 806, podobna tendencja utrzymywała się również w roku 2008. Planowane w bieżącym roku zwolnienia ze służby deklarowane przez funkcjonariuszy wskazują, że rok 2009 może należeć do rekordowych w tym zakresie. Zjawisko to ma wiele przyczyn: jedną z nich są trudności z zaadaptowaniem się do warunków tej trudnej i niejednokrotnie niebezpiecznej pracy, drugą – mało konkurencyjny w porównaniu z niektórymi dziedzinami życia poziom wynagrodzeń oferowanych w Służbie Więziennej, co także powoduje uzasadnione aspiracje funkcjonariuszy tej formacji do zrównania ich płac z innymi funkcjonariuszami służb państwowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” (Dz.U. Nr 35, poz. 213), wzrost wskaźnika wielokrotności bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy od dnia 1 stycznia 2009 r. przewiduje się w tych służbach, w wysokości:

- 1) Policja – 0,17,
- 2) Straż Graniczna – 0,17,
- 3) Państwowa Straż Pożarna – 0,22
- 4) Biuro Ochrony Rządu – 0,18.

Mając na uwadze zagwarantowanie ww. ustawą wzrostu wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej w służbach podległych MSWiA od 17 do 22 punktów procentowych, podwyższenie od 1 stycznia 2009 r. o 15 punktów procentowych wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej w Służbie Więziennej, analogicznie jak

w innych służbach mundurowych, jest także wynikiem realizacji zobowiązań przyjętych przez Ministra Sprawiedliwości, wobec kadry Służby Więziennej w zakresie wyrównywania tego wskaźnika z obowiązującym w stosunku do innych służb mundurowych.

W związku z powyższym uzasadnione jest podwyższenie wielokrotności kwoty stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej do poziomu 2,65 od dnia 1 stycznia 2009 r., co należy traktować jako istotny element dla właściwej polityki kadrowej w Służbie Więziennej. W ten sposób jednocześnie zostanie wzmocniona motywacyjna funkcja uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Przechodząc do oceny skutków proponowanej regulacji – w kontekście § 10 ust.6 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221 ze zm.) - należy wskazać, iż projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, a także sytuację i rozwój regionalny. Środki finansowe na podwyższenie kwoty bazowej, stanowiące przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej zostały zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2009.

Przedmiotowy projekt zostanie przekazany do Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą przekazania projektów do uzgodnień z członkami Rady Ministrów, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.